

Hiidenvedellä kartoitetaan vesikasvillisuutta

Hiidenvedellä tehdään kasvillisuuskartoituksia elo-syyskuun aikana. Tutkimusta tehdään Kirkkojärven, Mustionselän ja Nummelanselän alueilla pääosin arkisin veneestä käsin ja vedessä kahlaten. Vesikasvillisuusseurannat toteutetaan Suomen ympäristökeskuksen kartoittamilla kasvillisuuslinjoilla. Linjojen lisäksi Kirkkojärven, Mustionselän ja Nummelanselän alueiden rantojen kasvillisuusvyöhykkeet inventoidaan kokonaisuudessaan. Lisäksi apuna käytetään ilmakuvia.

Kartoituksen kautta saadaan tietoa järven tämän hetkisestä ekologisesta tilasta, tilan kehityksestä sekä mahdollisista kunnostustarpeista. Tulokset kasvillisuuslinjoilta tallennetaan ympäristöhallinnon ylläpitämään järjestelmään. Kasvillisuus voi olla haitallisen tiheää, aiheuttaa happikatoa ja haitata virkistyskäyttöä. Tällaisilla alueilla vesikasvustoja on hyvä niittää veden virtausten parantamiseksi sekä veneilyn, uinnin ja kalastuksen helpottamiseksi. Virkistysarvoja parantavat vesikasviniitot ovat ranta-asukkaiden vastuulla. Mahdollisia niittoja tehdään kunnostushankkeen toimesta lähinnä kalaston elinolojen parantamiseksi. Ojien suissa ja peltorannoilla kasvillisuus on hyödyksi. Tiheä ruovikko tai muu ilmaversoiskasvusto sitoo ravinteita ja puhdistaa vettä. Tällaisissa kohdissa ei suositella vesikasviniittoja.

Kuva. Vesikasveja tutkitaan vedessä kahlaten ja apuna mm. haravaa ja vesikiikaria käyttäen.

Vesikasvilajisto ilmentää järven tilaa

Järven vesikasvilajisto sekä kasvuston tiheydet ilmentävät vesistön tilaa ja kertovat järveen tulevasta ravintekuormasta. Vesikasvillisuuden esiintymiseen vaikuttaa mm. valuma-alueen maalaji. Hiidenvesi on savi- ja limainen vesistö, joka on luontaisesti ravinteikas ja kasvilajisto on rehevyyttä suosivaa. Vesikasvillisuuden lajikoostumukseen vaikuttaa monet tekijät. Rannan muoto ja kaltevuus vaikuttavat kasvien kiinnittymismahdollisuuksiin sekä valon saantiin. Veden väri ja sameus määräävät valaistusolosuhteita järvessä ja vaikuttavat vesikasvien kasvuvyöhykkeeseen. Myös pohjan laatu vaikuttaa vesikasvien esiintymiseen. Avoimilla rannoilla aallokko pääsee liikuttamaan kasveja aiheuttaen fyysikaalista rasitusta, jota toiset lajit sietävät paremmin kuin toiset. Mm. veden korkeuden vaihtelut ja jääeroosio vaikuttavat kasvien esiintymiseen eri vyöhykkeillä.

Järven rehevöityminen näkyy kasvilajistossa

Järven rehevöityessä kasvillisuus lisääntyy ja kasvustot tihentyvät. Samalla myös lajisto muuttuu ja yksipuolistuu. Rehevöitymiskehityksen edetessä lajimäärä vähenee ja veden sameuden kasvaessa valon määrä rajoittaa kasvillisuuden esiintymissyvyyttä. Pohjassa kasvava lajisto väistyy kookkaiden ilmaversoisten, kuten järviruo'on ja osmankäämin tieltä. Ravinnetason laskiessa esimerkiksi irtokellujat, kuten limaskat ja kilpukka vähenevät. Kiintoaineksen aiheuttaman samentumisen vähetessä lisääntyvät uposkasvit, kuten vidat ja ärvit. Hiidenvedellä runsas ulpukka taas ei ole kovin herkkä ravinnemuutoksille – se kasvaa hyvin sekä ravinteikkaassa kuin karummassakin vedessä.

Hiidenvedellä isosorsimo on erittäin voimakkaasti lisääntynyt vieraslaji ja selvästi hyötynyt järven rehevöitymisestä. Kasvi on alun perin tuotu Pohjois-Amerikasta Suomeen rehukasviksi. Kasvillisuusselvityksen yhteydessä selvitetään isosorsimon levinneisyyttä, haitallisuutta sekä mahdollisuuksia lajin vähentämiseen järvellä. Voimakaskasvuksena se on syrjäyttänyt varsinkin tulvarantojen sarakasvustoja, joilla on merkitystä mm. hauen kutualueina.

Lisätietoja:

Kasvillisuusselvitykset, luontokartoittaja Esko Vuorinen, etunimi.sukunimi@silvestris.fi, p. 050 538 0386

Hiidenveden kunnostus-hanke, hankekoordinaattori Sanna Helttunen, etunimi.sukunimi@vesiensuojelu.fi, p. 019-568 2967